

Pred vama se nalazi novo izdanje znanstvenog časopisa Podplješivički graničari. Ovo izdanje nosi naslov Podplješivički graničari 6 – 2022. Ovaj broj predstavlja kontinuitet od šest godina izlaženja, odnosno četvrto sveščano izdanje našeg časopisa. Nakon prethodnog „korona trobroja“, teško je bilo i zamisliti da će ubrzo izići novi broj časopisa. Sumornost koju nam je donijela pandemija COVID-a-19 očito je probudila „istraživački duh“ kod naših autora te se pred vama nalazi novo izdanje sa sedam kvalitetnih radova.

Ovaj novi broj časopisa plod je znanstveno-stručnog skupa „Općina Rakovica u prošlosti i sadašnjosti“, koji je održan 7. listopada 2022. u Drežnik Gradu i 8. listopada 2022. u Rakovici u organizaciji Udruge Podplješivički graničari. Ovoga skupa također ne bi bilo bez financijske i organizacijske potpore općine Rakovica i Turističke zajednice područja Plitvičke doline. Na tom znanstveno-stručnom skupu bilo je šesnaest izlaganja, od kojih je njih sedam objavljeno i kao pisani rad u ovom broju časopisa.

Časopis je podijeljen u tri tematske cjeline. Prva tematska cjelina nazvana je *Život na granici*. Prvi rad je rad prof. dr. sc. Željka Holjevca, ravnatelja Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar. Rad nosi naslov *Sukobi na karlovačko-bosanskoj granici (1815.-1846.)*, te na temelju arhivskih izvora donosi kronologiju sukoba na granici s Osmanskim Carstvom u razdoblju „sutona“ Vojne krajine. Rad Nenada Grgurice djelatnika Carinske uprave Republike Hrvatske nosi naslov *Carinski sustav na širem području općine Rakovica od Domovinskog rata do otvaranja graničnog prijelaza Korđunski Ljeskovac 2017*. Rad donosi jednu suvremenu temu, a okosnica mu je posljednji ratni sukob na ovom prostoru te poslijeratna revitalizacija i funkcioniranje carinskog sustava na ovom području.

Druga tematska cjelina nosi naslov *Olovne godine 20. stoljeća* te sadrži tri rada. Taj naslov poglavlja već se ustalio u našem časopisu i u prethodna dva broja. Autor Želimir Prša, nastavnik geografije i povijesti te apsolvent doktorskog studija povijesti na Hrvatskom katoličkom sveučilištu, objavio je rad *Općine Rakovica i Drežnik Grad u Drugom svjetskom ratu (1941.-1945.)*. Taj rad je najopsežniji rad u ovom časopisu, a rezultat je autorovih interesa za sudbine mikrosredina u vrtlogu ovog najvećeg ratnog sukoba. Temu *Poraće Drugog svjetskog rada na prostoru općina Rakovica i Drežnik Grad* donosi nam Drago Brajdić. Iako autor nema formalnu povijesnu naobrazbu, kao zaljubljenik u povijest rodnog kraja napisao je već nekoliko knjiga o povijesti, rodoslovljima i prezimenima rakovičko-drežničkog kraja, a ovaj rad je i

prvi njegov rad u jednom znanstvenom časopisu. Doktorand povijesti na Fakultetu hrvatskih studija i predsjednik Društva za istraživanje trostrukog logora Jasenovac Igor Vukić autor je rada *Sudbina don Jurja Paršića, župnika u Jasenovcu, Rakovici i Drežniku*. Ovaj rad donosi manje poznate podatke u župniku koji je djelovao na rakovičko-drežničkom prostoru 50-ih godina 20. stoljeća.

Treće, a ujedno i posljednje poglavlje nosi naziv *(Ne)poznato o poznatome*. Prvi rad ovog poglavlja je rad mladog povjesničara Marka Kolića podrijetlom iz Drežnik Grada. Rad naslova *Prilozi za povijest školstva na području današnje općine Rakovica do 1941.* zaista opravdava naziv poglavlja u koje je tematski smješten, jer donosi brojne dosad nepoznate podatke o razvoju školstva promatranog područja. Autorica posljednjeg članka je Tea Kasumović, a njezin rad nosi naslov *Kulturna i strukovna društva na području današnje općine Rakovica od kraja 19. stoljeća do danas*. Rad opisuje razdoblje od 125 godina od pojave prve udruge na ovom prostoru, Čitaonice u Rakovici, do današnjih suvremenih udruga.

Kada bismo napravili znanstveno-kategorizacijski presjek radova u ovom časopisu, onda bi dva bila ocijenjena kao izvorni znanstveni rad, tri kao prethodno priopćenje te dva kao pregledni rad. Analizirajući sva dosadašnja izdanja, donosimo i malo statističkih podataka. U šest godina izlazenja časopisa Podplješivički graničari ukupno je objavljeno četrdeset radova. Sagledavajući kategorizaciju radova, možemo zaključiti sljedeće: dvanaest radova nosi kategorizaciju izvorni znanstveni rad, šest prethodno priopćenje, sedam pregledni rad, sedam stručni rad i osam je radova kategorizirano kao ostalo (izlaganje sa skupa, građa, osvrt, prikaz). Kad se sagledaju dosadašnja izdanja, uviđa se da su pojedini autori objavili u kontinuitetu rad u dva ili više godišta našeg časopisa, tako da smo dosad imali 26 autora (osam doktora povijesti, pet autora koji su u trenutku pisanja rada bili doktorandi povijesti, sedam magistara povijesti i šest magistara neke druge struke).

A za kraj još nekoliko riječi zahvale. Hvala svim autorima članaka, recenzentima radova, članovima uredništva, lektorici, članovima upravnog odbora udruge te svima drugima koji su na bilo koji način, pa makar i samo savjetom, doprinijeli izdavanju ovog novog broja našeg časopisa.

Velika hvala i našem donatoru Općini Rakovica što je prepoznala kvalitetu našeg rada te nam dodijelila, za nju možda nevelika, ali za našu udruhu značajna i vrijedna financijska sredstva bez kojih bi ovo godište našeg časopisa vjerojatno još uvijek čekalo na svoj izlazak. Ovdje posebno moram istaći zahvalu načelniku Općine Rakovica gospodinu Mihovilu Bičaniću te direktorici Turističke zajednice područja Plitvičke doline gospođi Miri Bičanić. Oni zaista svojim radom, zajedno sa svojim

suradnicima, predstavljaju sklop mladosti i iskustva te se doista uviđa njihova požrtvovnost i briga za prostor općine Rakovica. Ta briga se ne očituje samo kroz npr. infrastrukturne projekte ili razvoj turizma kao značajnog (najznačajnijeg) pokretača razvoja općine Rakovica već i kroz prepoznavanje i potporu znanstveno-istraživačkih projekata, od kojih je jedan i ovaj Udruga Podplješivički graničari.

Pred našom Udrugom i uredništvom časopisa brojni su uspjesi, ali i brojni izazovi. Veseli nas prepoznatljivost našeg rada među čitateljima koji žive ili su podrijetlom s prostora Like, Korduna, Cazinske krajine, dakle s prostora koji tematski obrađuju radovi ovog časopisa. Također uviđamo da su radovi objavljeni u našim prethodnim časopisima citirani u nekoliko doktorskih disertacija, diplomskih radova, znanstvenih članaka i knjiga, što nas iznimno veseli jer to je i osnovni cilj ovog časopisa, vidljivost i uvažavanje u znanstvenim krugovima. Trudimo se svakim novim brojem poboljšati kvalitetu časopisa te se nadamo da u tome i uspijevamo. Vjerujemo da budućnost donosi još mnogo novih brojeva ovog časopisa, jer zašto posustati kad smo tek u uspješnoj šestoj godini našeg izlaženja.

Glavni i odgovorni urednik

Želimir Prša, mag. educ. hist. et geog.